

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 451

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

8 febrer de 1930

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1038
TELÈF. 17605**

La manca de caràcter

Aquests dies s'ha reproduït l'espectacle tristíssim de centenars i milers de ciutadans que han desertat del partit polític fins ara arrecerat a l'ombra dels governants, per l'únic motiu de que aquest partit ha deixat d'estar sostingut per aquests. El Siglo Futuro ens ha parlat de cues de ciutadans madrilenys que anaven de pressa a donar-se de baixa dels casinets de la U. P. I a Barcelona, si ens hi fixem, haurem pogut observar el mateix. I fins el to de les converses de certa gent ha canviat d'uns dies a aquesta banda.

Quin fàstic fa tot això! Fa tan fàstic això com quan, durant l'època de la Dictadura, hi havia ciutadans que s'allistaven a les files del partit governamental amb la sola finalitat de conquerir influència, de demanar el perdó d'una penyor, de trobar un ajut per a una determinada resolució administrativa; i quan no, amb el sol motor de la por, de la sanció minúscula que els podia venir en la seva persona o en els interessos llurs.

Aquests darrers, durant el període de la Dictadura, inventaren aquelles raons que consistien a dir: "som soldats", "som mobilitzats", etc. Què volia dir tot això més que un tapabruts per acceptar càrrecs amb la qual acceptació conculcaven la llei de la seva consciència? Què volia dir més que una manca d'esperit cívic, de dignitat civil, de defensa del contingut espiritual que ha de servir tot home complet?

Quants i quants han estat els qui han votat en eleccions de corporacions contra els seus ideals només que per la raó de no perdre una influència, un càrrec, una amistat! I si els demanàveu les raons per a fer-ho us contestaven tot seguit: "som soldats, som mobilitzats"...

Es clar que en tota aquesta trifulga immoral i escandalosa hi ha hagut i hi ha excepcions glorio-

ses. Hi ha noms que restaran gravats en el cor de tots els ciutadans i que fins s'incorporaran a la història. Però els altres, quina consciència tenen de la seva dignitat ciutadana? Quin respecte es tenen a ells mateixos? Com entenen el patriotisme sà i robust, que només pot créixer a base d'homes plens i acabats i no de mitges personalitats, de consciències tan fàcilment venals?

Quants i quants exemples en podríem treure del que diem! Tants, que en veritat no val la pena de parlar-ne, car no hi ha ciutadà que no en pugui assenyalar entre els seus companys de treball, d'oficina, de consells administratius... Són innombrables els qui per un plat de lleties es venien llavors els ideals com se'ls venen ara altre cop. Són incomputables els qui per un càrrec, per una influència, per a salvar una situació personal han adoptat actituds ridícules i tot de tan baixes!

A aquests no els desitgem altra sanció que la de la seva consciència.

Però, com ha de sostenir una actuació forta i viril un país on els ciutadans tracten així la seva dignitat civil? On es trobaran els materials per a edificar l'edifici polític definitiu i democràtic en una terra on fins i tot financers alts fan declaracions prenent allunyar d'ells tot el passat polític que un dia gloriósament ostentaren?

Els pobles es sostenen a base dels homes. I els pobles, que no compten amb homes plens, sencers, amants i zelosos de la seva vida civil, són pobles destinats a caure; sense materials no s'edifica.

I la tasca més gran de l'esdevenidor ha de consistir precisament en això: en fer ciutadans, en donar al poble (i a les classes altes i fins intel·lectuals) la idea de la superioritat de la seva consciència civil; si no tenim ciutadans defensors d'aquesta vida civil no aixecarem la ciutat futura.

Memòries d'un cabaler

XXVIII

ALGUNA COSA MÉS DEL PARE

Dir que la meva casa pairal de can Feliu era tota plena del pare, és la mateixa cosa que dir que el pare omplia la casa pairal. Amb la seva presència ara a la casa, ara als patis; tan aviat als corrals o a les quadres com als cellers; o voltant amb passes amples i assossegades tota la hisenda del serral a les illes, de la creueta fins al prat, a tot lloc deixava impresa la petjada, i tota cosa que es movia es movia entorn seu i es movia per la seva paraula, el foc que espetegava a la llar, la bèstia que arrossegava el carro o el forcat, el pagès jornal·ler que feia lluir un moment al sol el ferro dels arpiots per a clavar les dues pues sens compasió en les entranyes de la terra. Si això no és ésser rei...! I mai tant se'ns representava rei com quan estava dret al mig del portal, amb els peus sòlidament estampats al marxapeu de pedra, les cames en angle discret, el tronc dret i ferm, les mans agafades l'una amb l'altra a l'esquena, i el front alt i descobert guaitant la silueta de les vinyes dibuixada a l'horitzó, enquadrada la seva figura alta i robusta pel rectangle de pedra llisa de la portalada. Llavors els pardals lladres que picossaven el gra de les gallines, volaven a la teulada i es posaven a l'aguait en rengle damunt la tortugada, les orenetes amigues baixaven de les cordes o barres o filferros on cantaven dianes i, tot volant ran de terra ençà i enllà, li retien amb llurs xiscles homenatge, els cans mandrosos es giraven de cara a ell, s'estiraven i el saludaven amb ses cues, llevat de l'*Estrella* que amb les orelles planes i el morro arrugat i apuntat enlaire, acompanyant els moviments de cames i les ondulacions del cos al so del seu grinyol com de tenora, li anava a captar una carícia que rares vegades obtenia; paraven de belar els moltons del corral i, ensems que els infants que jugaven sota el pebrer feien el desentès parlant-nos a l'orella, el pastor se'l mirava de la finestra estant, creuada amb dos barrots ferrissos, i murmurava interiorment: "Quin homenàs! I de totes maneres que ho és! reïra de bet! perdoneu-me, Déu meu, si peco!"

Entenc poca cosa de temperaments. Si havia de definir el del pare posaria pel davant totes les negacions i diria que no era rervió ni inquiet, que ni tenia cops de sang, que ni era molt parlador; però que tampoc no era mandrós, ni fred, ni silenciós. És movia quan s'havia de moure, s'escalfava quan la cosa s'ho mereixia i parlava amb oportunitat.

Sempre havia sentit dir als vells de la vila que a estudi es guanyaven la preferència del mestre l'amo de can Montmany i el pare. Essent ambdós de cap molt clar, de bona memòria i d'esperit llest; semblava, però, com si el primer tingués cops genials. Ara jo us diré que el Montmany sempre ha viscut de cara al terròs, mai en sa vida va renegar de la gorra musca i fins els darrers anys de la seva vida va alternar com Cató les obligacions que pel seu seny li carregava la vila amb el solcar la terra portant la llaura tirada per la parella de bous. Cap pagès tenia bous

sinó ell. En tot el terme, què dic, en tot el Penedès, no hi havia més parell de bous que el que menava el Montmany. No sabeu, li deien, que *qui parell de bous i bover té tres ganduls manté?* I ell responia: "Prou que ho sé, prou: el bover, però, sóc jo mateix: jo me'ls compro, jo me'ls mantinc i jo me'ls meno i, a casa, de ganduls no se'n crien." Pel que toca al pare, de l'escola de la vila va passar a portar la casa de pagès de can Feliu. Dos talents que haurien pogut ésser malaguanyats i que, gràcies a Déu, foren ben aprofitats, exemples vivents de què no malmet a tothom l'anar a estudi.

Al pare no li desplaïa el llegir una mica, però en tenia prou amb pocs llibres. Algun llibre de l'ofici de pagès, algun de pietat i algun altre educador del seny, cren per a ell prou llibres. Recordo entre ells *L'home feliç* de Teodor Almeida, llibre popular en aquells temps. En certa ocasió que va arreplegar el *Criteri* de Balma no es cansava de dir: "Això!, això! Aquest és el llibre que jo havia desitjat i que em pensava que era per fer!" I a cada plana es quedava admirat de les coincidències del llibre amb el seu pensament. I en aquesta cosa no hi havia res d'estrany, perquè l'obra de Balma i els pensaments del pare eren dues fonts de la deu del seny català, sens cap mena de mixtificació filosòfica, i estic segur que si el pare hagués dictat un llibre, el llibre hauria estat per l'estil d'*El Criteri*.

Jo no em sabia avenir que el pare llegís tan poc. Quan començava a estudiar filosofia, al col·legi, jo tenia tot un caixó de llibres, més de deu! I encara, de tant en tant, el professor em deixava algun Suàrez d'aquells que feien feredat. A cada *aquí* i *ergo* clavava un cop de puny al meu escriptori individual, i per darrera conseqüència arribava a l'exclamació: "més llibres! més llibres!" I a l'estiu vinent, en arribar a casa, em vaig quedar sorprès de veure que hi havia tot una llibreria plena de llibres. Mai ho havia reparat. Afamat em vaig llençar damunt el més gros: una enciclopèdia. I allà hi vaig trobar de tot i em vaig omplir de lletra més aviat el pap que el cervell. I totes aquelles espècies barrejades van fermentar i van fer fumera. I jo em mirava el pare una mica sorneguer perquè el veia llegir poc. Quan vaig estar d'enciclopèdia tan replè que m'ho tocava amb els dits, anava treient llibres d'ací i d'allà. El *Perujo* em parlava dels mons habitats i em feia somniar despert coses estranyes: no coneixia res de Flammarión, les obres del qual encara van tardar anys a caure a les nieves mans. Sturm em deixava bocabadat davant els miracles de la naturalesa, però el fullejava només. Moigno volia fer-me admirar els esplendors de la fe, però era francès i no l'entenia gaire. Les *cartes* del *filòsof ranci* m'entretenien a estones. No podia sofrir el Quixot que ni tan sols em feia riure; però alguna vegada a porta tancada m'assajava de declamar les *Englantines* dels volums dels Jocs florals. Pel meu gust cada dia hauria mudat de llibre i de cada un d'ells no hauria llegit altra cosa que l'índex i algun capítol de títol estimulant, si no hagués estat que enutjat amb mi mateix, m'havia imposat una major perseverança en la lectura.

Una vegada vaig voler entusiasmar el pare amb alguna idea de les que havia llegit, i ell per resposta em féu una mena de mirada composta d'ironia, de condescendència i de llàstima en parts iguals, que em va deixar glaçat. Ell, però, que no desitjava que fos tan cru l'efecte de la seva actitud, el va voler mitigar, i va dir-me: "Ja m'agrada que llegiu; tingueu, però, present que els llibres no ho diuen tot. Guaitant, escoltant, tractant i rumiant també s'aprenen coses." Pobre pare! No crec que endevinés els fums que jo gastava i que havien de passar algunes dotzenes d'anys abans que caigués de l'ase de la presumpció en el qual tan cofat cavalcava com si fos un reial corser.

Rumiar! Què sabia jo què cosa era! Em creia que els llibres i els professors eren per això: per a donar-m'ho tot rumiat. El pare per a rumiar s'ajeia a algun ganapè. A can Feliu, sens comptar-ne algun de jubilat a les golfes, n'hi havia quatre ben instal·lats de ganapès de fusta tornejada i seient de boga: un al cosidor davant la taula del braser i sota l'estampa de Pius IX; un al menjador sota el rellotge *Maurer* de caixa poligonal vuitevada; un a l'escriptori al costat de la reixa estratègica bombada enfora que vigila el pati del darrera; i el darrer a una cambra del pis on gairebé mai no s'hi dormia. A un o altre el pare hi feia llargues ajagudes a les hores de la

calor o esperant el dinar o el sopar i amb llurs coixins consultava els negocis. Penso que segons el tema escollia el ganapè i que no tots eren bons per a tot, sinó que cada un devia tenir la virtut de resoldre certs problemes i evocar determinats ordres d'idees. I ningú no em treurà del cap que quan es tanca i barrava a la cambra del pis on hi havia el ganapè darrer dels que hem contat, i després ajustava els finestrans que no hi quedés sinó mitja claror i després se sentien cruixir els muntants i els travessers i els llistons del ganapè, ningú no em treurà del cap, dic que llavors els fills, i entre ells jo, omplíem el seu pensament i érem objecte de les seves patriarcals previsions, oracions i benediccions que avui encara planen damunt nosaltres i els nostres néts.

Quan Déu se'l va emportar, vigílies del seu Sant, Sant Josep patró de la bona mort, jo tenia disset anys i ja era un aprenent d'enginyer. Quan varen baixar les seves despulles a la cripta de la capelleta que s'havia fet construir al cementiri, s'esmentaven les paraules que havia dit quan hi havia baixat amb ses pròpies cames a veure l'obra acabada: "Faig constar que hi baixo de bon grat per quan Déu vulgui que m'hi portin." Déu el tingui al cel.

Es còpia, JORDI ARNAU

Abans llibres que pa

Hem estat testimoni d'un cas verament simptomàtic que demostra fins a quin punt la *passió del llibre* pel llibre pot arribar a obsessionar temperaments freturosos de *saber-ho tot*.

En demanda d'un favor, ens vingué a trobar la germana d'un modest treballador sense feina, qui estava esgotant els seus darrers recursos i, avergonyit de la seva situació, s'havia clausurat a casa seva, saturant el seu esperit de tota mena de lectures, solament preocupat d'adquirir cada dia nous llibres, que eren la seva única riquesa i el nodriment habitual del seu esperit. No tenia pa a la post, però tenia llibres en abundor; no gosava ni tan sols demanar feina, però tenia empena per cercar la darrera obra *forta* que acabava de sortir.

Esperit naturalment bo, cristià per sentiment i sobretot per educació paterna, però completament desviat per lectures malsanes, era un foll admirador de màximes subversives, pacientment anotades en mai no interrompudes lectures. Cercant la llum, vingué a trobar-nos, *de vespre* i encara *tímidament acompanyat*, i en aquella i successives entrevistes, ens manifestà tot l'apassionament del seu esperit inquiet, i quedà sobtadament corprès en observar-li que molts dels llibres per ell amb tant d'èmfasi citats, estaven vedats per l'Església sota pena d'excomunió. I sentint reviure els sentiments racials d'educació cristiana, dòcilment se sotmeté a una revisió dels seus llibres, controlats amb l'*Index* dels llibres prohibits.

I, triomfant la gràcia sobre la inveterada passió, portava ell mateix un feixuc paquet de llibres (de Voltaire, Rousseau, Maurras...) destinats al foc, destruint així l'idol en mala hora adorat.

Ara demana un exemplar de l'*Index* de prohibits, a fi de no ésser mai més sorprès per la lluosor de la novetat i de l'estil; i treballa, preocupat del pa abans que dels llibres. Llegeix, però, i satura el seu esperit de lectures que puguin esdevenir un esplai sanitos i ésser norma educatriu per a la vida, social i cristiana.

No creiem que aquest cas sigui únic. La *passió de la lectura per la lectura*, la folia per llegir, sigui el que sigui, la manca de norma directriu en la selecció, és un mal que pren cada dia més en la nostra joventut. Tants joves i noies que, anant i retornant del treball, llegeixen el fulletó o el llibre, a voltes voluminosos, sense control de cap mena, viuen tostemps exposats a emmetzinar la seva ànima i atrofiar els sentiments pairals de religiositat en altre temps viscuda. Es del tot precís d'atendre's al criteri de l'Església i de persones assenyades en un afer del qual pot dependre la fixació de criteri en la vida espiritual. I per endavant cal descartar tota lectura sensual, vedada per llei general de l'Església.

V. M.

Espurnes

A Bèlgica a prop de deu mil mestres de la Federació de Mestres Cristians es consagraren públicament al Sagrat Cor. Presidí l'acte el Cardenal Van Roey.

Amb mestres així ens expliquem clar el perquè Bèlgica és una nació avançada, progressista, ordenada, anant a l'avançada del món civilitzat.

FILOMEL

Els catòlics i el cinema

II

Començo per declarar que res del que escric no es pot entendre en desprestigi de les entitats *verament* orientades per a la moralització del cinema, per a l'aprofitament de la producció actual, i per a fer en el possible del cinematògraf un instrument apte per a públics catòlics. Reconec la bona fe, sinceritat i entusiasme de persones que em són particularment ben amigues i estimades, acato la rectitud apostòlica i zel cristià dels seus impulsos i finalitats, i admiro, i de tot cor compadeixo, els dignes eclesiàstics, coneguts meus, que s'han endinsat en la tasca ingratíssima de revisar i censurar pel·lícules del gran comerç, remenant el gran podrimener dels stocks americans... i europeus, per tal de trobar i collir, del mig dels fems, alguna perla casta i digna de l'honestedat del públic de centres, pensionats i col·legis.

Encara que els homes de ploma i d'acció cristians en algunes qüestions deixades a la lliure discussió dels homes semblessin a voltes contradir-se, no hi pot haver contradicció realment objectiva entre esperits sincers. Per això jo crec que paral·lel a l'activitat que s'adreça a procurar per als centres catòlics, patronats i escoles, bones pel·lícules, és urgent, indispensable, de primera necessitat, que hi hagi un instrument de crítica i d'oposició contra el mal cine, que descarregui avui, demà i cada dia, contra la indústria de la corrupció per mitjà de la imatge animada, tot el pes de la vindicta cristiana. Interessa, convé, corre pressa, al costat dels nuclis catòlics de selecció i aprofitament, un orgue catòlic de combat: un altaveu que reculli i amplifiqui i faci sonar per sobre les teulades el clam dels educadors, dels sociòlegs, dels moralistes, dels apologetes, que veuen amb patida justificadíssima, en la indústria del cinema, llençada i embalada amb l'empenta i la força dels milions, un allau que es precipita a desfer l'ordre social, la família, la moral i la veritat religiosa.

Cal tenir un òrgan de crítica catòlica del cinema, òrgan que avui no existeix. Facin els qui es sentin cridats, la tasca, gens agraïda ni fàcil, d'escollir, triar, depurar. Però que hi hagi qui faci al mateix temps la feina, igualment positiva, de reptar, acusar i confondre. La protesta no és pas una actitud estèril quan es fa amb justícia i amb constància. La protesta contínua, martell repicant, campana insistent, és el senyal d'avís del perill que indica a tothom per allà on no es pot passar. El timbre d'alerta, la banderola vermella al cantó del camí que no s'ha de pendre: el modest però utilíssim, mut i eloqüent en la seva pobra humilitat, llumet vermell que adverteix l'estimbat o el trencacolls obert. Mai no hem considerat que la protesta *justa* sigui vana o estèril. Déu ens doni qui ens avisi el mal amb veu ben forta.

La condició primera per a l'òrgan de crítica del cinema ha d'ésser la INDEPENDÈNCIA ECONÒMICA. Separat radicalment d'interessos mercantils, de compromisos i veïnats de cap mena. Allunyat com de la mort, del contacte amb les empreses. Amb les del cinema

industrial, per elemental dignitat de principis; amb les del cinema seleccionat, per la força moral, la necessària autoritat dels seus judicis. No ha de consentir anuncis ni informacions oficioses. Ni ha de publicar una ratlla que no sigui d'imparcial redacció. Els seus elogis, els seus judicis favorables, han de persuadir els lectors per l'autoritat mateixa guanyada amb la independència de la funció crítica. Mentre un òrgan, un periòdic, oficina, etc., exerceixi la crítica i al mateix temps una apologia *interessada*, encara que sigui lícit i just l'objecte d'aquesta apologia, trontollarà la seva independència, i, de resultes, la seva eficàcia. Hem d'exigir a un òrgan de crítica la dignitat d'un Baedeker.

La segona condició consisteix en prescindir d'interessos econòmics. Els que es congrien en el cinema són enormes, i els editors de pel·lícules a cada pas invoquen, per a fer pes damunt delsensors, l'enorme cost del capital esmerçat: els diners compromesos, la legió d'obers i artistes que en viuen, el pa dels quals depèn de l'èxit de la pel·lícula. Totes aquestes raons, que poden tenir cert valor en altres llocs i sota altres aspectes, han de tenir perfectament sense cura al crític catòlic del cinema. L'interès suprem, l'interès creat més antic, més primitiu, més formidable i més imperatiu, és el de la Veritat i del Bé. Tenim a la mà la darrera i recent edició de l'*Index*: la glòria de l'Església és que les damnacions de llibres han estat fetes prescindint de les conveniències i dels interessos dels autors, editors (la novella, a molts països, és una *gran indústria*), impressors i obrers de les impremtes. S'han condemnat les produccions d'un Balzac, d'un Dumas, d'un D'Annunzio, malgrat haver-hi editors, capitalistes i obrers que en mengen... I així ha d'ésser també en l'esfera de les pel·lícules, perquè damunt dels interessos de Nova York i de Hollywood hi ha els interessos de la Ciutat de Déu.

La crítica catòlica del cinema, en tercer lloc, ha de *depurar responsabilitats*. Ha d'acusar nominalment els responsables de les pel·lícules, grups i classes de pel·lícules nocives: els autors dels *scenarii*, o arguments, els directors, els editors, els actors i els distribuïdors. Es just que tots aquells qui es beneficien mercantilment de l'obra, siguin els qui caiguin sota de la vindicta acusadora, quan sigui immoral l'obra. Aquesta mateixa raó, el poder operar amb desembaràs, i desplegar els judicis sense compromisos ni traves, sense temença a represàlies, ajuda al consell de què estiguin ben separades les funcions crítiques, de l'actuació d'entitats moralitzadores. Cal que es faci una revisió nominal d'obres, autors, editors i actors, seguint les petjades del que ha fet l'abbé Bethléem amb les novel·les i les peces de teatre; i no sabem veure com essent el cinema molt més colpidor i més suggestiu que els llibres, no hi hagi d'haver el mateix règim censori, provist d'una energia proporcional.

Aquesta labor fiscal simplificaria considerablement la formació d'un criteri. Tothom recordaria que la *Paramount*, per exemple, és l'empresa editora d'*Els*

Deu Manaments, el film protestant on es falsificava la moral i la Bíblia; que la *Erka Prodisco* és la distribuïdora de la fumisteria acatòlica anomenada *El Rei de Reis*; que la *Metro Goldwyn* produí *Ben-Hur* i ha produït *El pagà d'Haití* i la moral d'aquestes dues pel·lícules s'explica recíprocament.

Com a mètode indispensable de treball, aquest òrgan de crítica catòlica que estem dibuixant, o, en altres termes, *òrgan de defensa de la moral i la veritat catòlica contra el Negoci del Cinema*, negoci internacional sense moral ni llei, hauria de manipular els elements estables de l'activitat cinematogràfica: programes, cartells, fotos, revistes, arguments, amb tendència a apoderar-se dels *scenarii*, de les descripcions oficials, amb les llegendes autèntiques i titulació, que les empreses rarament publiquen. Aquest material fixe és el que permet assentar els judicis i fonamentar-los damunt de proves sòlides, damunt de proves que no fugen com la visió escàpola i sovint incontrolable o difícilment repetidora!

La crítica catòlica del cinema ha de pendre per base la naturalesa científica de l'invent i la utilitat humana que es desprèn immediatament d'aquesta naturalesa. El *servei humà* de l'instrument cinematogràfic és agafar i reproduir la veritat del moviment. La missió humana i, per tant, la *moral* intrínseca del cinema, és reproduir la veritat, grafiar la veritat, *servir la veritat*, no la ficció i la mentida. Abans que tot, per damunt de tot, el cinema és un òrgan d'*informació*. El fi humà, i per tant el fi cristià, del cinema, és la informació, és la veritat, i no pas la ficció, la comèdia i la farsa.

I, en conseqüència, el goig humà, el lícit i honest esplai que el poble ha de trobar en aquest instrument que Déu ha permès que els homes descobrissin, és el goig de la veritat. Damunt d'aquesta base pot aguantar-se la moral social del cinema, pot erigir-se el criteri que ha d'illuminar el camp, les tasques i les relacions dels catòlics amb el cinema.

Amb la claredat d'aquest criteri es divideixen ràpidament i fàcil les directives a seguir, les tasques a encarar. *Primer de tot*, l'òrgan de crítica catòlica ha de situar, més altes que les altres, les pel·lícules d'informació: les grans i meravelloses obres cinematogràfiques informatives. Fer elles, la simpatia innata, la inclinació instintiva. Els grans films de viatges, d'exploracions, d'indústries, de documentació, d'actualitats. (Naturalment, que també dins d'aquesta espècie el criteri catòlic ha d'exigir que no sigui realitzada, l'obra informativa, amb tendència enemiga.) Salvat això, aquesta índole de pel·lícules és la que cal fer estimar al poble, a aquestes són les que cal inclinar i acostumar els públics catòlics. I per això són els educadors i els homes d'acció i d'influència per a fer estimar el que és bo i menysprear el rebuig.

En segon lloc, el criteri catòlic director ha de fer estimar les obres *honestes* de ficció, comèdies o drames, *iniciades i realitzades catòlicament*. Les obres d'autors coneguts catòlics, per capitalistes i amb elements catòlics, dutes a terme.

I sols *en últim lloc*, obres seleccionades del mercat, amb rigor depuratiu implacable i roent. Ensenyant, educant al públic en l'heroisme de quedar-se sense pel·lícula abans de quedar-se sense vergonya.

R. RUCABADO

(Seguirà)

CÀTEDRES DE CASTEDAT A ST. MARTÍ DE PROVENÇALS

Vàrem clavar el tret just en assenyalar (1) l'atzaraiada d'un senyor Joan Valls i Tarrida qui damunt les planes de *La Veu de Sant Martí* assassinava la castedat, talment com l'autor d'*All i Salobre* assassinà la moral a un corredor de casa seva. La revista quinzenal alludida declarà (2) que, en efecte, l'article d'En Valls i Tarrida "havia tingut la virtut de suscitar serioses protestes", però afegia que volent adoptar un caient "ateneïsta" a base d'un *eclecticisme doctrinal* estava disposat a "tolerar totes aquelles opinions emeses amb correcció i sinceritat", amb la qual prova de tolerància i comprensió vol donar-me una lliçó a mi, que aquell eclecticisme *no el puc entendre*. Efectivament; però si el periòdic martinenc desitja algun dia obrir una discussió amb eclecticisme ateneïsta sobre la il·licitud o llicitud del robatori, de la traïció o del parricidi, amb tolerància de totes les opinions, potser aviat ell mateix se sentirà un xic massa lluny del *món civilitzat*, i començarà a comprendre que al *món civilitzat* la castedat no es discuteix, perquè aquesta virtut és part integral de la civilització.

En penyora d'*imparcialitat* (a quines esferes la invoquen!) publicà aquell mateix número dos articles, tots dos ben orientats, contradint la posició immoral d'En Valls i Tarrida. Un dels dos, curt i saborós, era signat per J. R., i aquest senyor, qui invocava l'autoritat del Dr. Blanc i Benet, Torras i Bages, etc. i que tocava a fons molt bé, no el coneixem, però el sentim "un dels nostres". Un altre, signat *Doctor Didac Tic*, ens plagué així mateix. Bona doctrina, argumentació contundent. Encara que feia olor de laic, pensàvem que podia ésser tal volta un laïcisme merament tàctic.

Però amb gran astorament dels nostres ulls, aquest mateix *Doctor Didac Tic* torna a emprendre el tema i ens parla, al número de l'11 de gener, de *L'educació sexual* en forma capaç de fer tornar vermells els arbres del passeig. És una apologia de la castedat, però en llenguatge tan poc cast, sobretot per un periòdic popular, que tal volta serà pitjor el remei que la malaltia. A més que la filosofia d'aquesta lliçó és fluixa i baldera. Aquest *Doctor Didac Tic* no vol defensar "la moral d'aquesta o aquella altra religió, sinó un concepte d'ètica pagana (!) de moral universal, etc.". L'article, malgrat d'haver-hi coses encertades, té paràgrafs on per imprecisió del llenguatge o falta del degut relleu *didàctic*, pot donar lloc a equívocs perillosos, a conclusions contraproduents que tal volta no són en el pensament de l'autor. Per fi s'acomiada amb una "oració pagana" sermó feble i derrotista que ell *predicaria als seus fills* per a encomanar-los la castedat "després de l'oració al seu Déu". Senyor Doctor! Mala cosa és perdre la Castedat, però és cosa molt pitjor encara perdre la Fe!

R. R.

(1) *L'atleta vençut*. CATALUNYA SOCIAL, núm. 443, 7 de setembre 1929.

(2) *L'enrenou d'un article*, per M. Guinart. L. V. de S. M., 24 de setembre 1929.

Del món del treball

El treball col·lectiu a Rússia

Sembla que ara el govern del Soviets vol plantejar altra vegada, com a experiència definitiva, el conreu col·lectiu dels camps, a fi d'aplicar rigorosament les doctrines comunistes a l'esfera agrària i fer-se amb els recursos que li manquen.

Des que Lenin es proposà fer-ho, inútilment, els homes que l'han succeït en el poder no han deixat mai d'acariciar aquest projecte.

La lluita dels Soviets contra els pagesos russos per tal de subjectar-los al jou comunista no ha parat mai, amb les naturals intermitències imposades per la mateixa índole de la lluita, com també pels complicats episodis de l'empresa, que és verament gegantina.

Fins per ara, els pagesos porten la de guanyar en la lluita; això sí, amb una de sacrificis de sang i de béns que no admet ponderació. Quan se sàpiga bé la història d'aquest plet, millor dit d'aquesta persecució ferotge, implacable, dels Soviets contra els pagesos per tal de fer-los treballar en profit del comunisme, el món quedarà esgarriat.

Aquesta nova etapa no farà més que augmentar aquest cúmul d'horroros. Encara que el govern dels Soviets mobilitzi més gent que en temps de la Gran Guerra, no aconseguirà subjectar els cultivadors de la terra. Encara que faci córrer la sang a torrents, no obtindrà la seva submissió econòmica. Abans quedaran deserts i coberts de morts els camps de Rússia, que els pagesos es decideixin a treballar pels altres.

Es això quelcom contra natura que res del món no farà fer a l'home que considera la terra que conrea com a cosa pròpia i de la qual rep el manteniment d'ell i de la seva família.

El conreu col·lectiu del camp per tal que el fruit del treball se l'emportin els que no treballen la terra, és un absurd que no pogué superar Lenin ni superarà tampoc el seu successor.

A.

NOTA. — Compostes aquestes ratlles, llegim el següent interessant telegrama que en gran part les confirma:

"Per tal d'assegurar la reorganització de l'economia agrícola, el Govern soviètic ha decidit suspendre als àl·listres l'aplicació del principi nomenat "de col·lectivitat integral", i ha autoritzat l'arrendament de les terres, així com també ha donat permís d'utilitzar la mà d'obra assalariada en les explotacions individuals."

Altra volta el pagès rus ha vençut el Govern dels Soviets.

Es al camp on topen, i segurament aniran topant, tots els esforços dels Soviets per a *comunitzar* la Rússia.

Notícies diverses

El govern de Manítoha (Vancouver) acomiada les dones empleades en oficines públiques que ja tenen els marits empleats. Aquesta mida, segurament, serà adoptada en gran part del Canadà.

—Per gran majoria, el Sindicat d'obriers tèxtils de Londres acorda la vaga general.

—La Diputació de Biscaia subvenciona amb una forta suma la construcció de cases barates a la Societat de ferroviaris de Bilbao.

—La Cambra de Comerç de Madrid ha elevat una notable exposició al Ministeri del Treball contra els abusos dels Comitès Paritaris, que ja van constituït "un Estat dintre d'un altre Estat".

—Els socialistes alemanys demanen la lliure entrada de capitals estrangers per tal d'impulsar el treball, avui en crisi.

—Són moltes les fàbriques de pianos que han de tancar-se a causa de la crisi musical de què fa dies anem parlant. A Ianquilàndia hi ha més de 8.000 músics sense ocupació.

—La coneguda finca de caça de Mansilla (León) ha estat ja repartida als 60 parcers entre els quals fou oficialment distribuïda.

—L'Ajuntament de Càdiz ha establert Biblioteques públiques en els barris obrers.

—Els salaris dels obrers estrangers gaudiran a França iguals drets que els dels obrers francesos.

—La victòria política dels laboristes australians, ara per ara, no ha millorat gens la crisi del treball a Austràlia.

—El governador civil de València ha dirigit una circular als alcaldes dels pobles tarongers, en els quals és costum utilitzar els nois de vuit o deu anys, retirant-los de les escoles amb evident infracció de les lleis i amb greu perjudici de la instrucció que reben. Crida l'atenció dels alcaldes per tal d'exercir vigilància a l'objecte de prohibir no solament als pares, sinó als propietaris de terra o masovers, que utilitzin els nois d'aquesta edat en les feines de la collita. El nombre de nois dedicats a la collita de taronges era sempre extraordinari. Guanyaven un modest jornal i donaven un rendiment de treball gairebé igual al dels homes.

—A Constantinoble s'ha registrat una vaga de dones que demanaven augment de sou. Ara ja treballen com arreu.

—Segons llegim, l'obrer espanyol ret un rendiment tan valuós com l'obrer anglès o belga amb un jornal molt inferior.

—L'Exposició Nacional de Treballs Femenins, oberta a Sevilla, demostra els grans progressos fets per la dona obrera en tota classe de labors.

—Enquestes angleses sobre la religiositat dels treballadors, constaten que els que són protestants cada dia es divorcien més de les capelles evangèliques. En canvi, els que són catòlics, són homes de fe i de pràctiques religioses.

—Ha estat prorrogada a l'Argentina la llei de les vuit hores de jornada.

—A petició de més de 6.000 obrers ha estat concedida la Medalla d'Or del Treball al jesuïta P. Pérez del Pulgar.

Valor del diner i valor de la vida

(Comptes ben positius)

Neix l'home i, el dia que neix, son Pare celestial li assenyala per dot 60 anys de vida.

Neix l'home, i el dia que neix, son pare terrenal li posa 60 duros a la caixa d'estalvis al tres per cent.

Als 10 anys tindrà sols 50 anys de vida i 80 duros a la caixa.

Als 20 anys tindrà sols 40 anys de vida i 108 duros a la caixa.

Als 30 anys sols tindrà 30 anys de vida i 146 duros a la caixa.

Als 40 anys sols tindrà 20 anys de vida i 196 duros a la caixa.

Als 50 anys tindrà sols 10 anys de vida i 263 duros a la caixa.

Als 60 anys no tindrà vida i a la caixa haurà perdut 354 duros que és el que hi tindria.

La vida és un capital que es gasta seguidament, que no se li pot fer dar interès ni es pot augmentar amb els treballs. Per això val la pena d'aprofitar-ne tots els moments.

El diner és un capital que creix per ell sol amb l'interès, que es pot fer créixer molt més treballant i que, quan s'acaba perd tot el valor d'un plegat.

Siguem avars del temps o de la vida; del diner no li ve d'aquí.

A En Girona (A. C. S.) res no li queda de sa immensa fortuna.

La vida té un valor real, el diner sols valor convencional. A la mort, acabades les convencions, el diner no val res, la vida val alguna cosa, segons el que hem comprat amb ella per l'altre món, segons els valors que hem situat en el país on anem a viure eternament.

Una comparació: Torna l'americà ric a nostra terra, liquida tot el que té, part de riquesa l'envia als bancs de Barcelona, compra finques aquí i emprèn el retorn, portant amb ell baguls de joies i de coses de gran valor. Naufraga el vaixell i ell miraculosament salva la vida. Tots els valors que duia amb ell s'han perdut, li queda sols el que situà en terra ferma.

Així nosaltres en la mort hem de naufragar i perdre tot el d'aquest món, que és nostre vaixell. Sols ens quedarà el que haurem situat en l'altre món amb virtuts i mèrits.

Quanta importància dem a allò que és convencional, i això que sabem del cert que amb l'amor s'acaba! Quan oblidats vivim de la riquesa eterna, de l'únic que té un valor real! Quantes doctrines s'han inventat per a distreure'ns-en, fins per a fer-nos oblidar una cosa tan positiva com és que hem de morir!

El diner té tres valors: Podem comprar plaers que ens seran un perill constant per l'ànima; i per tant, és valor negatiu i menyspreable. Podem comprar comoditats que, com no són la felicitat, són valor petit. El valor principal que té li ve de què amb ell sostenim la vida, comprem el necessari per a viure; però aquest valor ve minvat per dues raons: primera, perquè a ningú no sol faltar el necessari; segona, perquè és valor temporal.

La vida té un valor dolent perquè amb ella podem comprar etern patir; però té un valor infinit perquè amb ella podem comprar la glòria eterna. En si no és cosa bona ni dolenta, depèn de com s'usa. Li passa el mateix que a les grans forces que el mateix estallen en una bomba que fan anar una fàbrica.

La vida, doncs, és una força immensa d'un valor sens límits. Nostra missió en el món és fer-la produir molt i situar en l'eternitat els beneficis perquè no es perdin en el naufragi inevitable.

I prou de comptes.

† MANUEL RAVENTÓS

Nou Ministre del Treball i Previsió

El senyor Sangro i Ros d'Olano

Constitueix un motiu de joia per als catòlics socials el veure ocupar la cartera del Treball al senyor Pere Sangro d'Olano.

Forma part de l'agrupament de la Democràcia Cristiana, agrupament fecund en homes notables, esperits estudiosos, en el qual figuren les principals personalitats del món social catòlic espanyol.

El senyor Sangro té una història llarga en els assumptes socials. I en aquesta història els contactes amb Catalunya són constants i ben afectuosos. Ja en temps del P. Palau, l'Acció Social Popular li publicava una obra sobre "El Museu Joan de Bloch i el moviment pacifista", obra erudita, ben nodrida de doctrina, esperançadora per a futures actuacions.

Més tard, prengué part en la Setmana Social V, celebrada a Barcelona. I més endavant encara ha tingut constants actuacions en la nostra terra.

El seu nom és benemèrit entre els catòlics estudiosos; i els seus llibres constitueixen tractats ben aprofitables en totes les esferes de la sociologia i l'actuació benèfic-social. Esperit preocupat sempre per les coses socials, ha col·laborat activament en revistes d'aquesta classe; i darrerament ha estat nostre estimat col·lega *Renovación Social* el qui ha obtingut les seves preferències.

Darrerament, representant a la Societat de les Nacions de certes activitats benèfic-socials espanyoles, es passava molt temps a Ginebra, on els seus treballs, la seva tècnica i les seves simpaties feien el seu fet constantment.

Ha estat cridat al Ministeri, aquest Ministeri tan ben encarnat en el caràcter d'En Sangro, home essencialment jurista, amic de tots els drets legítims i constitucionals, i això ha constituït una joia per a tots els homes de bona voluntat.

Home recte, justicier, esperit delicadíssim i selecte, ben format en aquestes lluites socials, promet una actuació fecunda, encara que trobi el camí ple de brossa i de dificultats nascudes de certes actuacions radicalment parençoses i equivocades. Però és d'esperar que amb el seu tacte, la seva prudència, el do de gent que Déu li ha donat, sabrà fer-se superior a les dificultats i sabrà enlairar-se per damunt de baixes i personalismes com les que han planat sovint damunt d'aquest dissortat Ministeri del Treball.

La benvinguda al nostre estimat i respectable amic, i confiem molt i molt en la seva actuació davant el difícil lloc que li ha estat assenyalat.

El dret de propietat en les Constitucions de post-guerra

II

Segons anunciarem en l'article anterior (I), on assenyalàvem, deduïdes de l'exàmen de les Constitucions modernes, les característiques noves del dret de propietat, anem ara a comentar breument, a la llum de la doctrina catòlica, i segons les nostres migrades forces aquestes noves tendències que defineixen jurídicament i socialment la propietat, en les Lleis fonamentals dels Estats moderns.

Proclamem abans que tot el mestratge immortal d'aquell gran Pontífex Lleó XIII que tan providencialment governava l'Església de Déu, en aquells temps en que els problemes econòmico-socials havien ja reeixit a prendre el lloc de màxima preponderància entre totes les qüestions que preocupen els homes i els pobles. Per això el seu guiatge es tothora escament i oportunitatíssim, i la lliçó suprema de la seva Encíclica cabdal *Rerum Novarum*, obert i lluminós vial, vehement i apostòlic incentiu, abrandament inextingible, germinal magnífic d'idees i d'energies, programa solemni i definitiu, mitjançant el qual els catòlics—i en l'accepció més universal d'aquest mot, tots els homes de bona voluntat—assolirien el triomf de l'amor, de la justícia i de la pau socials.

En començar l'examen de les característiques de la propietat de les Constitucions modernes, el primer problema que se'ns planteja és el següent: és la propietat un *dret natural*? Innegablement, puix tenint l'home una personalitat pròpia—vida, llibertat, espontaneïtat—té així mateix el dret de valdre's amb independència del poder social, de les coses externes i així el dret de propietat no és més que una projecció d'aquella personalitat al món exterior.

El Codi de Malines (2), art. 46 diu eloqüentment: "La persona humana té drets anteriors i superiors a tota llei positiva. Són els drets dels individus, de les famílies i de les persones morals". I Lleó XIII en l'Encíclica *Rerum Novarum*, ensenya que "posseir alguna cosa amb dret propi i amb exclusió dels altres, és un dret que va donar la natura a l'home".

Però cal deixar ben sentat que en la concepció cristiana, aquest dret natural de propietat, no és absolut—i aquí rau la diferència que la separa de la concepció individualista—sinó subordinat al bé comú i a les exigències supremes de la vida humana i la perfecció moral. De tal manera que quan l'interès social, o la necessitat extrema del pròxim, o la defensa i difusió del bé, ho exigeixen aquest dret natural desapareix, subordinant-se a aquell dret superior. Per això diu Lleó XIII, sintetitzant, magistralment aquesta doctrina, que "NO és la llei humana, sinó la naturalesa la que ha donat als particulars el dret de propietat i per tant l'autoritat pública no pot abolir-la sinó modificar el seu exercici i combinar-lo amb el bé comú."

Per això creiem que dels textos constitucionals de post-guerra els més encertats en aquest punt són els de Polònia i Txecoslovàquia, els quals reconeixen la propietat com un dret natural, però afirmant la competència de l'Estat per a regular-lo. Contrària-

ment, no podem admetre l'afirmació dels Codis fonamentals rus i mexicà que consideren la propietat com una *concessió* de la comunitat; en la fórmula de les Constitucions alemanya i iugoslava, segons les quals és la Llei la que fixa el contingut i límits d'aquest dret.

La propietat hem dit que demés d'un dret és una *garantia* constitucional, una garantia del dret a la vida i a la llibertat. Hem vist, per contra, que en algunes Constitucions modernes és admesa amb una extensió extraordinària l'expropiació no sols per utilitat pública sinó per mera conveniència social i àdhuc la confiscació.

Ningú no pot afirmar que aquesta missió de garantir la vida i la llibertat—una de les més nobles o la més noble potser, de la propietat—sigui oposada a la doctrina catòlica. Ben al contrari. El que hi ha és que la llibertat no pot considerar-se en la nostra doctrina sinó com la facultat de fer el bé—la llibertat de fer el mal és una degeneració de la veritable llibertat—i així quan aquesta per exemple esdevingui contrària als interessos col·lectius no podrà prevaler sobre aquests, ans deurà subordinar-s'hi.

Referint-se a la missió de la propietat com a garantia de la llibertat humana, diu Lleó XIII aquestes paraules: "Aquest [l'home], perquè amb la intel·ligència abraça coses innombrables i a les presents uneix i enllaça les esdevenidores, i perquè demés és senyor de les seves accions, per això subjecte a la llei eterna i a la potestat de Déu que tot ho governa amb providència infinita, es governa ell mateix amb la providència de què és capaç la seva raó; i per aquesta causa també té llibertat d'eleger aquelles coses que consideri més fets a posta per al seu propi bé, no solament en el temps present sinó també en l'esdevenidor (3)".

I quant a la propietat com a garantia de la vida humana, el mateix Pontífex afegeix: "Les necessitats de l'home donen, en certa manera, mantes giravoltes i així, satisfetes avui, tornen demà a exercir l'imperi llur. La naturalesa ha d'haver donat, doncs, a l'home alguna cosa estable i que perpètuament perduri per tal que, perpètuament, pugui esperar l'alleviament de les seves necessitats. I aquesta perpetuitat, res sinó la terra amb els seus fruits no pot donar-la. No cal que hi intervingui la sollicitud i la providència de l'Estat, perquè més antic que l'Estat és l'home, i per això, abans que es formés cap Estat, l'home deuria haver rebut de la naturalesa el dret de tenir cura de la seva vida i del seu cos" (4).

Però clarament veiem que aquesta missió nobilíssima de la propietat privada, forçosament ha de referir-se a la petita propietat, però no encalça els grans patrimonis, puix es refereix estrictament als béns suficients a garantir la vida i la llibertat.

Per això el mateix Papa, en el capítol IX de la seva Encíclica propugna per la multiplicació de la propietat i perquè siguin molts els propietaris.

En quant a la garantia que es refereix a la il·limitada llibertat d'expansió econòmica de l'individu, és evident que no pot acceptar-se d'igual manera, puix

essent aquesta expansió eminentment social, ha de subordinar-se tothora a les normes que el bé comú exigeixi i a la llei indefugible de la caritat.

Referent a l'expropiació que és una de les institucions que, en l'aspecte de què parlem, els Codis polítics regulen, és evident que respon magníficament a la *funció social* que deu realitzar la propietat en un règim social cristià i sols cal evitar que es produeixin abusos que provocarien problemes de greu i difícil solució, per exemple, si per mitjà de l'expropiació es sostreguessin una gran massa de béns del domini individual i de la iniciativa econòmica privada. Cal també que hom respecti, amb les compensacions degudes, la conservació dels patrimonis familiars modestos, integrats preferentment per béns immobles, els quals realitzen una altra funció social.

Llevat dels casos en què l'interès comú ho exigeixi d'una manera evident, no creiem que els Estats deuen fer ús de la facultat d'expropiar, socialitzar o federar les empreses econòmiques privades. Aquesta facultat la veiem consignada a favor del Reich, en l'article 156 de la Constitució alemanya.

Respecte a la confiscació, és una institució de caràcter totalment greu, que àdhuc com a sanció penal va ésser suprimida per la majoria de Constitucions d'avant-guerra. En algunes Constitucions noves la veiem restaurada i no sols amb caràcter penal, sinó amb caràcter predominantment social. Algunes, per exemple, l'alemanya i la iugoslava que reserven a l'Estat el dret d'expropiar sense indemnització mitjançant una llei.

Per bé que aquesta és, com ja hem dit, una institució particularment greu, no creiem que sigui en absolut condemnable, puix si la caritat ens imposa mantes vegades la privació de propietat a favor de determinats interessos particulars, també pot imposar-nos-la, per exemple, en un cas d'extrema necessitat, a favor dels interessos collectius.

La propietat perd també el seu caràcter de dret privilegiat. Deixa d'ésser sagrada i inviolable. Especialment la propietat de les riqueses naturals és objecte de singulars limitacions. Algunes Constitucions (Mèxic, Iugoslàvia) determinen la quantitat màxima de terreny que pot ésser propietat d'una persona individual o colectiva. Neguen a certes persones collectives aquest dret de propietat. Mantes vegades imposen la parcel·lació de les finques, etc.

Rebutgem decididament aquest esperit pagà que hom vol donar a la propietat, la qual, sacrílegament, s'anomena sagrada.

Tanmateix, respecte a la propietat de la terra, hem de remarcar allò que diu Lleó XIII (5): L'haver donat Déu la terra a tot el llinatge humà per tal que se'n servís i se'n gaudís, no s'oposa de cap manera a l'existència de propietats particulars. Perquè dir que Déu ha donat la terra en comú a tot el llinatge humà no és dir que tots els homes indistintament, siguin senyors de tota ella, sinó que Déu no assenyalà a ningú en particular la part que havia de posseir... Altrament, àdhuc després de repartida entre persones particulars, la terra no deixa de servir a la utilitat comú."

Aquell concepte de la propietat amoral que ens porta la Revolució francesa, ha desaparegut de gairebé tots els odís polítics hodierns. Contràriament, avui gairebé amb unanimitat afirmen els deures morals o si més no socials de la propietat. "La propietat obliga—diu l'art. 153 de la Constitució alema-

nya—el seu ús ha de constituir al mateix temps un servei al bé general." I la iugoslava: "La propietat engendra obligacions. No pot fer-se ús de la propietat de manera que perjudiqui interessos collectius."

Respecte al caire i sentit moral de la propietat, la doctrina catòlica és terminant i clara. Temps enrera publicàrem en aquest mateix setmanari una sèrie d'articles dedicats a exposar breument aquesta doctrina cristiana de la propietat i per a no repetir els conceptes ja exposats, remetrem el lector a aquells petits comentaris (6).

Però ho serà, ja que ara relacionem els textos constitucionals de post-guerra amb la doctrina de Lleó XIII, transcriure les paraules de la *Rerum Novarum* relatives als deures morals que la caritat imposa als propietaris: "Sobre l'ús que hom ha de fer de les riqueses, hi ha una doctrina excel·lent i importantíssima que la filosofia albirà, però que l'Església va perfeccionar i malda perquè no solament sia coneguda, ans observada o aplicada als costums. El principi fonamental d'aquesta doctrina és el següent: que cal distingir entre la justa possessió de tal diner i l'ús just del mateix diner. Posseir alguns béns en particular, és, com ara havem vist, un dret natural de l'home... Però si hom pregunta l'ús que cal fer d'aquests béns, l'Església sense vacillar, respon: "No ha de tenir l'home les coses externes com a pròpies, sinó com a comuns; és a dir de tal manera que fàcilment les comuniqui a altres quan aquests les necessitin."

Finalment hem dit que en les noves Constitucions, la propietat perd el seu caràcter individualista i se li assenyalà un fi *alhora* individual i social. Això responen molts dels preceptes esmentats en els darrers paràgrafs, i més caracteritzadament encara: els relatius a la participació de l'Estat en les herències, aquells segons els quals l'explotació de la terra és un deure del propietari envers la comunitat i que l'augment dels terrenys sense esmerç de treball o capital serà a benefici de la collectivitat, etc.

Però en l'aspecte de què tractem, el que té més interès és el referent al patrimoni familiar inalienable. Parlen d'ell o a ell es refereixen moltes de les noves Constitucions (Mèxic, Alemanya, Iugoslàvia, Xile, etc.)

No cal dir que aquesta institució mereix totes les nostres simpaties, puix la creiem molt adient amb l'esperit cristià i humà d'aquests mots de Lleó XIII. "Llei és santíssima de la naturalesa, que el pare de família ha de pensar, alimentar i, amb tota mena de sollicituds tenir cura dels fills que engendrà... i preparar els mitjans amb què honradament puguin, en el perillós camí de la vida, defensar-se de la dissort. I això no ho pot fer sinó posseint béns útils que pugui, en herència, transmetre als seus fills." (*Rerum Novarum*, II. La propietat privada en les seves relacions amb la família).

JOAN BLANCH

(1) CATALUNYA SOCIAL, núm. 449, 25 de gener de 1930.

(2) Codi Social de Malines, reproduït per Angel Ossorio, *Derecho y Estado*, 1928, Editorial Reus (S. A.), Madrid, pàg. 167 i següents.

(3) Carta Encíclica "Rerum Novarum" de S. S. el Papa Lleó XIII sobre l'estat dels obrers, traducció i pròleg de J. Civera i Sormani, Barcelona, pàg. 14.

(4) Idem id., pàgs. 14 i 15.

(5) Idem id., pàg. 15.

(6) CATALUNYA SOCIAL, "El concepte cristià de la propietat", juny de 1929.

L'alegria del viure honest

III

La humilitat, virtut essencialment cristiana

Perquè l'home conegui l'alegria del viure honest, cal que tingui fe i estimi el bon Déu, però per damunt de tot ha d'ésser humil. La supèrbia és la causa de la caiguda de moltes ànimes. Ella fou la que va foragitar del cel els àngels rebels. La rebel·lió dels àngels es va repetint a través del temps. Déu que ha creat l'home té el dret, indiscutible, d'imposar-li les lleis que han de regular la seva vida. Però heus ací que l'home en compte d'obeir es rebella contra Déu i segueix el camí que més li plau. Els àngels quan foren foragitats del cel no varen obtenir la llibertat que cobejaven, sinó que foren condemnats a l'esclavitud de l'infern. L'home que s'allunya de Déu perquè vol ésser lliure, es converteix voluntàriament en un esclau. La supèrbia li entenebreix els ulls i no s'adona que els homes espiritualment lliures no són els rebels, sinó els que saben sotmetre's humilment a la llei de Déu.

La humilitat és una de les virtuts més difícils de practicar, perquè ens plau més portar al damunt el mantell de porpra de l'orgull que no la túnica cendrosa de l'austeritat. Ens plauen els afalacs. Es tan forta la suggestió de l'afalac, que les feres salvatgines si per un voler de Déu entenguessin el llenguatge humà, i els diguéssim que tenen la pell bonica i els ulls brillants, en compte d'esquinçar-nos la carn amb les urpes, s'ageurien mansoiament als nostres peus. El nostre millor amic és aquell que ens afalaga. Si algú s'atreveix a fer remarcar els nostres defectes, li donem el qualificatiu d'enemic. Per això ens plau més escoltar la veu del sentiment que la veu de la consciència.

No volem negar que els vanitosos que saben fer sonar els clarins del reclam, aconseguixen més popularitat que els homes humils. Tingueu, però, la seguretat que quan els homes s'adonin que llur prestigi no té cap base sòlida, cauran estrepitosament. Si us poseu al damunt unes vestidures llampants, és natural que el vianant s'aturi per a contemplar-vos. Enlluernareu els incautes i els il·lusos, però els homes intel·ligents es befaran de vosaltres.

No us sàpiga greu que el món no reconegui els vostres mèrits. Aquell que us ha de judicar coneix fins els vostres pensaments més recòndits. Déu no ens preguntarà pas si a la terra teníem molta popularitat o si hem escrit obres molt interessants, sinó que ens demanarà compte dels nostres actes. Molts homes que es creuen immortals i que vanitosament s'han teixit una corona de llorer immarcescible, es trobaran davant de Déu amb les mans buides. No són les ciències ni les arts, les que ens menen al cel, sinó la pràctica de les virtuts cristianes.

Alguns joves, per una branca de llorer es venen l'ànima i s'aparten del camí dreturer. Els que no

tenen força per arribar volant al cim de la glòria, pretenen arribar-hi arrossegant-se. El veritable home de mèrit no cerca la glòria, sinó que arriba al cim sense donar-se'n compte. Dieu a un jove que és un mal cristià i no s'enutja; però li dieu que és un mal literat i posant-se vermell de cara us increpa durament. Pobres joves els que pretenen portar damunt el front resplendent la corona de la glòria!

En cada segle troben únicament un petit estol d'homes que han aconseguit que no s'extingís la flama que portaven encesa dintre el pit. Calculeu si és que podeu fer-ho, el nombre d'homes que han petjat la terra que no han deixat darrera seu ni un petit rastre de llum. Fullegeu una antologia d'escriptors i veureu com són comptadíssims els que han aconseguit passar a la posteritat. Quants joves que creien haver conquistat el món, avui reposen oblidats de tothom, sota la fredor d'una llosa de marbre.

Si ens donéssim compte que no som altra cosa que una mica de pols i de cendra, no seriem tan vanitosos. Donem importància a l'argila del cos, i oblidem l'ànima que és immortal.

No creieu, doncs, que no val la pena de preocupar-nos massa de les coses d'aquest món, si sabem que vindrà un dia que haurem de deixar-les?

Serem més feliços vivint ocults als ulls de la gent. Podem, naturalment, conrear les arts i les ciències, però embolcallant-nos sota el mantell de la humilitat.

Totes les coses les hem de fer, com si sabéssim que Déu ha de controlar-les. Si som humils serem forts, perquè en disposar-nos a actuar ens recordarem que hem posat la nostra ànima i la nostra voluntat a les mans de Déu, perquè fes de nosaltres el que volgués.

L'Esriptura diu que Déu fa resistència als superbs: Deus superbis resistit. Aquestes paraules volen dir que Déu no és amic d'aquells que pretenen esguardar-lo al cim del pedestal de l'orgull.

Els homes han d'adregar-ho tot a la glòria de Déu, i, per tant, l'orgullós s'aparta voluntàriament del camí que el Creador ha assenyalat a l'home. No podem dir que és un bon fill aquell que no respecta el seu pare. Si un home planta un arbre és natural que faci el que vulgui dels seus fruits. Si Déu va crear la terra i damunt d'ella va posar-hi l'home i la dona, és també natural que els imposi la seva llei i que no siguin plaents als seus ulls els orgullosos que enarboren la bandera de la rebel·lió. L'home orgullós es glorifica ell mateix. Si reconeguéssim l'autoritat de Déu, humilment acotaria el cap.

Jesús ens ho diu clarament a l'Evangeli: qui s'exalta serà humiliat; qui s'humilia serà exaltat: Omnis qui se exaltat humiliabitur et qui se humiliat exaltabitur.

L'orgull ens allunya de Déu. No trobareu el camí que us menarà a la perfecció cristiana, si no us poseu al damunt la túnica de la humilitat. Si

no sou humils, difícilment practicaren les altres virtuts, perquè la humilitat és la pedra angular damunt la qual es recolzen totes les perfeccions humanes. Si Déu no és amic de l'orgullós, com que la humilitat conserva les altres virtuts. L'home és tan poqueta cosa que necessita la misericòrdia de Déu. Digueu a l'home més savi i poderós que faci brollar espontàniament de la terra un bri d'herba. Aquesta no verdejarà si la sement no cau del cel. Si l'home no té poder per a crear un bri d'herba, com volem que pugui prescindir de Déu? El nostre Pare celestial s'apiada de l'home humil i li dona allò que li cal. No li dona béns temporals, però li omple de llum l'ànima perquè pugui trobar el camí que el menarà al cel.

La felicitat de l'home consisteix en saber trobar Déu. Com més humils siguem, més a prop ens trobarem d'Ell. Si volem podem abatre el monstre de l'orgull. Sant Tomàs diu que la humilitat no resideix en la intel·ligència, sinó en la voluntat. Cal que els orgullosos tinguin en compte aquesta profecia de Jesús: Sine me nihil potestis facere; "sense mi, sense la meua gràcia, res no podeu fer" (Joan xv, 5).

Si contemplem les perfeccions de Déu, forçosament haurem d'ésser humils, perquè ens adonarem de la seva grandesa. Els orgullosos són orbs; per això no volen resignar-se a obeir. Hem d'estimar i admirar el bon Déu, però també l'hem de témer. Sant Agustí relaciona la humilitat amb la temença de Déu.

Quan orem amb els genolls flectats davant de Déu fem un acte d'humilitat, perquè si no ens consideréssim inferiors no ens agenollariem. L'oració i la contemplació de Déu, ens faran humils. Qui es postra davant de Déu, diu Sant Agustí, per Ell és redreçat; però el que s'alça contra Ell, per Ell és abatut.

La humilitat ens fa agradables als ulls de Déu. Què més podem ambicionar que plaure a Aquell que ens ha creat? Sant Pau exposa admirablement la doctrina de la humilitat amb aquestes colpidores paraules: "Jo prou podria treure glòria de tot això (es refereix a les visions que ha tingut i a les paraules inefables que ha sentit ressonar dintre seu), però prefereixo gloriejar-me en la meua feblesa, perquè habiti en mi la virtut de Crist" (II. Cor. xi). Sant Pau es considera fort espiritualment, però reconeix que la seva fortitud li ve de Jesucrist: In eo qui me confortat (Philip. iv).

Ens adonariem de la nostra feblesa si féssim vida interior i no visquéssim en un estat d'inconsciència. La meditació és necessària a l'home. Quan l'home medita veu obrir-se davant d'ell el camí que ha de conduir-lo a la perfecció cristiana.

Alguns homes mundans en sentir el dring de la dalla de la mort, obren els ulls a la llum de la veritat.

Cal que ens allunyem del traït del món per tal de submergir l'esperit dins la pau beatífica de la soledat. Certament que ens cal conviure amb els homes, però podem aprofitar les avinenteses per a recollir-nos dins el santuari de la nostra ànima.

Els sants i els penitents han cercat la pau i la volem que aquest sigui perfecte? Sant Bernat diu quietud de les muntanyes. No hem de cercar so-

pluig sota les runes de les ermites abandonades, que un hom troba en un pendís de muntanya, però pot fer un gran bé a la nostra ànima la quietud i la pau dels camins solitaris. Les remors eixordadores de les multituds són poc avinents per a la meditació. Si arribem al cim d'una muntanya, en aquella hora que el sol s'estimba, amb la faç vermella, darrera els pics més alts, sentiu un goig tan inefable com si ja no fóssiu d'aquest món. Les muntanyes llunyes es van escalonant i esdevenen lleugerament blaves. Una llum molt dolça davalla del cel i enllà de l'infinit els estels van obrint lentament els ulls perquè les tenebres que aviat embolcallaran la terra, no facin basarda als caminants. El vent us porta vibracions sonores de campana. Es l'hora que els àngels, amb les ales esteses, passen damunt la quietud dels camins. Si en davallar del cim trobeu una ermita que blanqueja entremig de la verdor dels pins, sentiu desigs de tustar la porta i dir a l'ermità: — Deixeu-me aixoplugar sota aquestes teules humides de rou, que no vull trobar-me una altra vegada en mig de la cridària del món. Germà, feu-me lloc a la vostra taula que ens partirem el pa i l'aigua de la font que somica dins el silenci de la vall.

La meditació és un rajolí de llum que ens penetra cor endins i va esquinçant les boires que ens priven de veure la faç serena de Déu. Digueu als pecadors que meditin i deixaran de pecar. És impossible que pequem si ens donem compte que ens trobem davant la presència de Déu. Si el vegéssim amb els ulls materials ens atreviríem a pecar? Per què no el contemplem amb els ulls de l'ànima, si és de fe que constantment ens veu?

Si meditem serem humils i la pau cristiana planarà damunt el nostre cor.

J. CIVERA I SORMANI

Setmana Social de Barcelona

(VII general d'Espanya)

La comissió encarregada dels treballs preliminars de la Setmana ha continuat la seva tasca intensament.

El tema definitivament fixat de "L'Estat i la vida social" ha despertat general entusiasme, puix és tema amplíssim el de l'examen dels lligams de l'individu, de la família, de l'educació, del professionalisme, etc., enfront de l'Estat. Les doctrines de l'Acció Francesa i del feixisme hi seran oportunament escatides.

Comencen a designar-se els professors per a la Setmana, combinant-se a aquest efecte els noms de major significació d'Espanya entre tots els agrupaments coneguts.

També sembla que s'aprofitarà la Setmana per a tributar un homenatge al nostre Dr. Torras i Bages, en la pròpia ciutat de Vich i davant de les seves despulles, amb motiu d'haver estat un vident de la veritable doctrina publicant "Los excesos del Estado".

La santa Pedagogia de la Veritat

Lliçons de coses

PRIMERA

Tant d'escampament de predicació dels deures, de Paraula divina, de plujada de cel damunt les ànimes, i encara els aiguarols de la doctrina de Jesús no han filtrat del tot les capes del viure de la humanitat! Bon tros se'n falta!

Es que la doctrina de Crist és insuficient?

Es que la virtut de Déu és remollida i esgotada?

El que s'atrevis a dir semblantment, seria el més estruoc dels mortals; seria, per cert, el més ridícul diable en carn i ossos.

No; no es tracta de cap insuficiència de la virtut, sinó d'una notòria i inqualificable resistència d'aquesta terra pecaminosa i rebel que *som nosaltres*. El mal està en la nostra dura argila.

Tenim un orgull tan certer i un egoisme tan ben definit que observem la conducta de l'erició, vestint-nos de pues d'hostilitat al més lleu contacte amb el manament o el deure. Ens *resistim*, amb la pròpia duresa de clova de tortuga, al reclam i a la urgència de la virtut i de les perfeccions cristianes. Observem la mateixa *política* (!) del ruc testarrut, que, forçosament, ha d'acabar amb *garrotades* damunt la nostra espatlla, per allò de què qui nega obediència a l'Amo coneixerà el *bastó de l'Amo*, que és una verga d'ira i de justícia eternes...

A Déu no se'l *resisteix debades*. Aquesta resistència té el seu fruit. I el fruit d'aquesta resistència és el funestíssim estimul que mou Déu a perbocar-nos de son cor de Pare i a tractar-nos seguidament amb mà afinadora de Jutge. I, qui el podrà suportar el judici rigorós de Déu?...

No diguéssiu que fem ús d'un llenguatge entre xiroi i aterrador; més aviat és cert que usem un llenguatge que té una justa raó de tristesa. Rumieu-ho bé.

Gosàriem enutjar-nos si algú ens nomenés *atzembles del Diable*? Atzembles som, mantes vegades, que portem el Maligne a coll-i-be, el qual ens mena a son albir com l'hortolà hi mena el seu ase o el cavaller el seu cavall.

Rompuda la subtil lligada de la reverència i de l'obediència a Déu, dalegem per les viandes dels horts de la culpa, vinclats a la terra i als seus goigs efímers com qualsevol miserable animalet moridor... I tanta fatuitat! I tant d'encarcament! I tant d'orgull ridícul!

Quina enorme desproporció i desequilibri existeix entre l'*actuació de Déu prop de nosaltres* i l'*actuació nostra envers Déu i sa Llei*! Només de pensar-hi una estona ens hauríem de sentir avergonyits i confosos, sincerament.

Fem un símil que ens ho aclareixi sintèticament:

Heu vist la branca d'un fruiter quan és anyada de fruita? Doncs (oh divinal lliçó!) el gest inconscient d'aquesta branca és, en similitud, el propi gest conscientíssim de Déu. Ella remembra, actualitza sensiblement, la pròpia acció del Nostre Pare Celestial *vinclant-se, oferint-se, abaixant-se* fins a nosaltres amb tota la diversíssima donació de ses gràcies i favors, per tal que nosaltres no hàgim de fer sinó el que se'n diu allargar la mà i *prendre'l, embostar-lo, collir-lo, assaborir-lo* i tot...

Oh, quina paternal i copiosa donació la d'Ell! Ningú—ni els sants ni els àngels—no la podria glossar mai amb paraules prou justes i sàvies!

I, no obstant, és així! i tan, i tan repetidament, com és així!

Déu se'ns ofereix perquè nosaltres el *prenguem*. I el *prendre* Déu és només això: despullar-nos del propi voler per deixar-nos envair i emplenar de la sàvia volença del Pare; és ajocar-nos humilment als peus de la seva inefable majestat amb un acte exprés d'humilitat inicial davant d'Ell, de sa Llei reguladora de la vida eterna i de sos Preceptes de salut i d'immortalitat.

Embostar Déu és, en resum, aquella formosíssima elevació moral del cor i dels braços en la pregària reverent, humil i obsequiosa. Déu es deixa embostar tan a gust!... I creieu: per molt, per infinitament que Déu excelleixi de la petita mesura de la nostra ambosta, no obstant, i a la mesura de la nostra condició, *Déu hi és per enter* en la presó afectiva del nostre ambostar amorós. S'hi oprimeix, s'hi enxiqueix, si així es pot dir, s'hi fa com una cera que s'emmotlla a la tensió amorosa del nostre amplectir.

Feu-ne la prova avui i demà i cada moment de cada dia de cada anyada. Sentireu que el vostre cor us martelleja de content i que l'ànima se us fa més dolça que una bresca.

Collir Déu és aprendre (ben apresos, això sí) els seus preceptes, la seva legislació de govern universal. Amb una paraula: és *aprendre bé el Catecisme de la seva doctrina*. Aprenere'l i actuar-lo; o el que és igual: mobilitzar-nos en subjecció perfecta a la seva ordinació moral i religiosa.

Organitzar dintre nostre i actuar externament i interna tot el cúmul d'influències divines, això és *collir Déu*. I, també ho és, donar forma evangèlica a les pròpies tendències temperamentals que Déu ens ha infós dintre la nostra ànima.

Assaborir-lo, és el complement de tota l'acció adoradora i obedient de la vida cristiana. És *combregar-lo* en el seu propi Cos i Sang que donen la vida eterna. És incorporar-lo al fet ordinari de la nostra existència fent-lo àrbitre dels dictats del cor, de les idees del cervell, dels dictats del seny i de les obres de les nostres pròpies mans.

Déu pres, Déu embostat, Déu collert, Déu assaborit, és Déu amarat, estoveïnt, agençant, fecundant, enriquint universalment tota la nostra argila i en aquelles precises parcelles d'ella en les quals viu i bleixa el nostre esperit...

(Em vaig valent de comparacions sensibles per fer-me ben entendre).

Fins aquí el gest de l'actuació de Déu amb nosaltres.

El gest correlatiu nostre és d'una diferència antipodal que subleva...

Nosaltres som la branca dreta i acarada al cel... Aquella branca dreta, punxadissa, hostil, amb remat de llança... Una branca que no lleva fruit, i si algun n'arriba a llevar té una àcida sabor...

Apa, que això és ben veritat.

Fins quan serem així?

MN. LLUÍS G. PLA

Comentaris

Gómez de Baquero.—Aclaració

El sentit eclèctic de les doctrines d'aquest pulcre escriptor, sovini tocadès d'escepticisme transcendent i amb color i deixos de sectarisme algunes vegades, facilitaren que la premsa anticlerical el presentés com a home netament d'esquerra, divorciat de l'Església. Com que no es parlà, al seu dia, que morís sagramentat, hom suposà que, desgraciadament, tenien raó els anticlericals.

Gràcies a Déu, no en tenien.

Obert ara el testament del senyor Gómez de Baquero, es llegeix la següent clàusula, que no deixa lloc a dubtes:

"Quiere que su cuerpo cadáver sea sepultado en lugar sagrado, dejando a voluntad de sus hijos la forma del enterramiento, encargándoles sea todo modesto y que eviten toda ostentación y despilfarro, así como el exceso de sufragios, declarando que profesa la Religión Católica, Apostólica Romana."

Les paraules poden pecar de fredes, però no poden ésser ni més clares, ni més terminants.

Descansi en santa pau el malaguanyat escriptor!

Sobre monuments

Un respectable subscriptor ens fa avinent que un diari oficial publicava fa poc el bocet del monument—destinat a la glorificació d'un pintor il·lustre,—que s'intenta alçar a un dels indrets més importants i bonics de Barcelona, al projecte del qual ens oposàvem parlant-ne en el número de CATALUNYA SOCIAL, corresponent al dia 25 del passat mes.

El nostre comunicant ens suplica que ens oposem "valentament" a l'erecció del monument per coronarlo una estàtua més escandalosa que cap de les que s'han aixecat a Barcelona durant el règim dictatorial, tan pròdig en... frescures.

Abusos burocràtics

La Epoca, de Madrid, conta alguns dels abusos que es registren a les oficines públiques, posats ara de manifest alguns d'ells amb motiu d'una sèrie de delictes comesos a Madrid per un agent de negocis administratius.

La matèria és llarga, diríem que interminable, però tant o més que aqueixos abusos comença a fer por l'abús capital comès, un dia i altre, d'un segle ençà (mireu si n'és de llarg!), per quasi tots els governs

que hem patit, conreant l'arbre ufanosíssim del burocratisme amb especial delectança. Qui, però, s'emporta la palma en aquest conreu és el Govern que acaba de caure.

Fóra molt curiós esbrinar i publicar el nombre d'organismes i d'empleats nous creats durant els sis anys, quatre mesos i tretze dies que ha durat la Dictadura. I, segurament es faria un bé immanens publicant-lo perquè tal volta ens fariem càrrec de la plaga assoladora que ha caigut sobre el país i de la urgència indeclinable que tenim tots en combatre-la. A aquest pas no tardaran molt en ésser més els que viuen dels pressupostos, que els que es veuen obligats a alimentarlos.

Quant els abusos als quals es refereix La Epoca, sembla que no manquen lleis, autoritats i reglaments, per a corregir-los.

Tot és qüestió de voluntat...

ESDEVENIMENT EDITORIAL

Acaba de sortir:

EL NOU TESTAMENT

en dos elegantíssims volums. Text de la Vulgata Clementina. Versió i notes per la Comissió tècnica de l'"Obra del Sant Evangelí", de FOMENT DE PIETAT.

El primer volum, que conté Els quatre Evangelis i Fets dels Apòstols, consta de més de mil planes; el segon, que conté Les Cartes de Sant Pau, Les Cartes Catòliques i l'Apocalipsi, en té més de vuit centes. Impressió nitidíssima, format elegant, paper indià, notes abundants i selectes, mapes a cinc tintes.

Llibre indispensable a tots els fidels.

Es venen els dos volums per separat, i també el llatí sol o el català sol en un volum sumament manual. Així, tothom pot tenir, TOT EL NOU TESTAMENT, si vol, en un sol volum. El preu de cada volum per separat és de 8'50 ptes. El d'un sol volum, contenint tot el Nou Testament, és de 11 pessetes el llatí i 9 el català. Tots aquests volums es venen enquadrats en finíssim pegamoid imitació xagrí. Enquadracions més luxoses a distints preus.

Casa BELETA

VESTITS MARINERS I ESPORT

===== GUST I ELEGÀNCIA =====

LA MILLOR SASTRERIA PER A NENS

Avinguda Portal de l'Àngel, 35. - BARCELONA

L'organització corporativa

Sembla que s'ha emprès una lloable tasca per a depurar de molts defectes i vicis de funcionament l'organització corporativa creada pel Ministeri del Treball del Directori.

S'ha començat per establir una quota única per a tots els patrons, evitant-se així l'abús que significava l'haver de pagar a distints organismes paritaris, puix almenys, per petita que fos la indústria o negoci, hi entraven obrers tècnics i empleats d'escriptori. I ja no diguem de la gravetat del mal quan es tractava d'una gran fàbrica on han d'intervenir obrers de mil oficis distints!

També es parla de la confecció d'un pressupost únic per a tots els Comitès i Comissions Mixtes del Treball. S'havia arribat a pressupostos veritablement excessius — algun havia depassat les dues centes cinquanta mil pessetes — fent que l'encariment de la mà d'obra fos cada dia més gran, en perjudici de tots.

S'hauria d'anar així mateix a la supressió de càrrecs inútils, esporgant aquesta abundosa burocràcia que tot ho envaeix. Hi ha Comissió Mixta que, sostenint fins a quatre funcionaris de Secretaria amb el títol d'advocat, compta amb el càrrec de lletrat-asseror amb les corresponents mils pessetes de sou!

La simultaneïtat de càrrecs s'haurà d'evitar també. Amb els sous generalment assignats a cada càrrec hom pot exigir un treball d'unes quantes hores diàries. I aquest treball fa impossible l'estendre l'acció a diferents càrrecs si s'han de complir bé les obligacions de cada u. Ja la Reial ordre declarant incompatibles els càrrecs en la Delegació Regional del Treball i en els organismes paritaris sembla haver començat aquest camí, que cal seguir a tota costa.

Tampoc estaria de sobres l'estudi dels mitjans necessaris perquè la representació obrera sigui portada pels mateixos obrers, i no per elements estranys a la professió. Tantes i tantes haurien d'ésser les reformes si anàvem aprofundint en el que l'experiència ha ensenyat en dos anys de funcionament legal!

Però amb totes aquestes reformes, hi ha qui pugui creure en l'eficàcia d'aquesta organització dita corporativa? Hi ha qui cregui ni pugui admetre que ho és realment de corporativa aquesta organització?

Tot edifici ha d'ésser començat pels fonaments, naturalment. I com es vol crear una organització corporativa a base de classes socials desorganitzades i de membres isolats d'elles? No és cert que el primer que caldria fóra l'organització d'associacions veritablement professionals (amb una llei que garantis la no ingerència d'elements no professionals, tant entre patrons com entre obrers), sense les quals és impossible pensar en organització corporativa?

S'ha dit que mitjançant aquesta organització es salvava la llibertat d'associació, ja que totes les organitzacions obreres i patronals restaven lliures per a constituir-se i acudir-hi en la forma que millor els semblés. En primer lloc, sabem que això és dubtós, puix aquesta llibertat d'associació no la veiem enlloc; i, en segon terme, no n'hi hauria prou tampoc amb aquesta llibertat, sinó amb una organització que garantis en cada pas la veritable representació obrera i patronal i no el monopoli dels organismes paritaris per elements desconeguts professionalment parlant.

A més, s'han estudiat bé les facultats dels organismes paritaris actuals? S'ha vist quines conseqüèn-

cies pot portar per al treball del país llur facultat veritablement legislativa? S'han establert límits prudencials a aquesta i d'altres abusives extraordinàries?

Quan tot això sigui acomplert podrem començar a parlar d'organització corporativa com a cosa fecunda. Avui per avui ens manca la base per a parlar-ne seriosament.

La susceptibilitat del senyor Just Cabot

Amb un to calderonià, el senyor Just Cabot em regala unes clarícies en el número 53 de *Mirador*. Ningú no els hi demanava, puix si implícitament m'adreçava a algú, no era pas precisament a l'ex redactor en cap de *La Nova Revista*. Però ja que ell s'ha sentit confrare i em replica, també em permetrà que insisteixi sobre el mateix punt de vista que tant l'ha molestat.

El senyor Just Cabot presenta el següent axioma: "b) que si algú pot exigir-me com a membre del jurat del Premi Crexells, explicacions d'alguna mena, són els senyors que integren la comissió gestora de dit Premi; aquests, però, ni l'any 1928, ni l'any 1929 no n'han demanada cap, ni a cap dels meus companys de jurat, ni a mi."

Admetent aquesta teoria, per què s'indigna doncs, quan CATALUNYA SOCIAL es limita a constatar un fet, seguint les petges de *Mirador* (núm. 47) pel que fa referència a Josep M.ª Junoy? O és que l'esmentat setmanari té una patent per tractar exclusivament determinats assumptes?

Posats a garbellar, és també un axioma que hom ha de passar pel mateix garbell.

Ara, això de què l'editor de l'obra que ha promogut tot aquest aldarull sigui el propi autor, i que el senyor Just Cabot pugui precisar l'import de la factura d'impremta, ens fa somriure una mica. No és que dubti de la bona fe del meu contraopinant, però sí que puc dir-li que en el terreny comercial, es considera l'acte d'intentar mostrar pel venedor la factura original d'un article que el client pensa adquirir, com una vulgaríssima habilitat.

Deia Ferran Soldevila no fa pas gaires dies: Tot-hom es coneix massa, viu massa a la vora... Així les lluites intel·lectuals prenen tot seguit un aspecte personalista que les empeteix i les exacerba."

A hores d'ara tothom sap qui és l'autor d'aquell article anònim del vell setmanari anticlerical i perquè va escriure'l. A hores d'ara no és per ningú cap secret l'actitud de Josep Pla.

Aquest puritanisme de Just Cabot a les planes de *Mirador*, periòdic que no s'atura davant de la calúnnia i que per agreujar no fa distinció de persones ni de sexes, francament, el trobo fora de lloc. Si la seva epidermis és de sensitiva, l'única cosa que li puc aconsellar, és que no es fiqui en aquests tràfecs i sobretot que no vagi amb males companyies.

Ara, pel que pugui relacionar-se amb l'amistat que té amb el senyor Puig i Ferrater, és una cosa que no m'interessa gens ni mica, encara que em recordi aquella frase que fa alguns anys s'aplicava a un ex-governador de Girona, qui es va fer cèlebre per quatre ratlles escrites a l'àlbum dels visitants, que hi havia a l'ermita del cap de Sant Sebastià.

J. B. G.

Revista de Revistes

LA CIVILTÀ CATTOLICA, 21 desembre 1929. *Els nous beats màrtirs anglesos defensors de la primacia del Sant Pare* (Extractat).

Des del dia que Enric VIII d'Anglaterra amb el seu llibre contra Luter (1521) va defensar la doctrina catòlica dels Sagraments i va merèixer de Lleó X el títol de *Defensor de la fe*, l'Església va tenir esperança d'un esdevenidor gloriós a Anglaterra. Va venir, però, la passió impura d'Enric VIII per Anna Bolena (1527) i Enric VIII va arribar a la bogeria de pretendre que Clement VII dictés sentència de divorci de la seva incomparable muller Caterina d'Aragó, i davant la negativa del Sant Pare va quedar la pau torbada i trasbalsada la religió a Anglaterra.

I el que fou encara pitjor: la increïble i sanguinària persecució no va acabar amb Enric VIII, sinó que després d'una interrupció en el regnat de Maria Tudor, fou represa en el llarg regnat d'Isabel (1558-1603), en el de Jacob I (1603-1625) i en el de Carles II (1660-1685). Va durar doncs una centúria i mitja, i no parlem de les lleis odioses contra els subdits catòlics que encara va aconseguir el segle XIX. I és evident que encara ara l'Estat anglès manté separada de l'Església Catòlica una nació que havia estat la més fidel i devota fins el segle XVI.

Un primer grup de 54 màrtirs del cisma anglicà foren beatificats ja fa més de 40 anys per Sa Santetat Lleó XIII (Decret de 29 de desembre de 1886) i entre aquests fem memòria només del B. Joan Fisher, cardenal, del B. Tomàs More, canceller del reialme, de vint cartoixans, un franciscà, un agustinià i cinc jesuïtes amb el seu superior el B. Edmond Campion, etc.

D'aquests uns eren màrtirs de la primera persecució d'Enric VIII com Fisher i More i altres com Campiano ho foren de la persecució d'Elisabet. Els més novells processos apostòlics han reconegut el martiri per altres 136 víctimes (per ara), dues de les quals van ésser immolades per la brutal violència d'Enric VIII: el B. Joan Ireland (1544), capellà que havia estat de Tomàs More i el B. David Gonson, cavaller de l'ordre de Malta (1541). I no parlarem de tres franciscans i altres companys per als quals no ha estat donada encara la sentència definitiva de la Santa Seu.

Entre els màrtirs actualment reconeguts fem memòria especial d'uns quants mestres d'escola que d'ara endavant seran els protectors de tan benemèrita classe.

El B. Joan Slade fou mestre de Dorset. Arrestat el 14 de juny de 1582 va confessar la primacia del Papa, es va manifestar fidel a la reina i fou portat a la força i després esquarterat el 30 d'octubre de 1583.

Tres dies més tard el B. Joan Bodey, company de presó de l'anterior, va ésser penjat i esquarterat a Andover. Era nascut a Wells, comtat de Somerset en 1549. Escrivia des de la presó: "Gràcies a Déu no he sentit altra cosa en aquests tres anys i més de presó que la d'oïr la Santa Missa. Ara m'estic ensinistrant a tragar les cadenes." En el patíbul va declarar ben alt que moria per la fe.

L'any següent va ésser empresonat el B. Jaume Fenn. Quan en 1559 estava per doctorar-se en Ox-

ford, per no voler prestar el jurament de supremacia exigít en tal acte va perdre el títol i ell va manifestar que no volia honors de la terra a costa del cel. Va ésser casat i vidu, va passar a l'estat eclesiàstic i en 1580 exercia el sagrat ministeri a Somerset. Empresonat i transportat a Londres exercia allí secretament el ministeri entre els presos. Portat al patíbul va trobar pel camí una filleta seva que plorava. L'atleta de Crist no va perdre per això la serenitat.

Fou per demés emocionant el martiri del B. Ricard Gsvyn o White conegut amb el títol de Protomàrtir del Galles, mestre d'escola en aquest país. El mateix matí del seu combat definitiu (15 d'octubre 1584), s'havien reunit plorant entorn de la presó alguns parents i amics amb l'esposa del màrtir portant en braços un fillet d'un mes. L'heroi, somrient, va exhortar sa muller que no plorés, va acariciar l'infant, va deixar a la muller els rosaris i alguns xelins que li quedaven i va anar al patíbul resant tots el sant rosari.

Noticiari

Espanya

La *Gaceta* de Madrid va publicar no fa gaire un R. D. fixant la distinció d'Associacions i Sindicats agrícoles minuciosament, amb una sèrie de llargues disposicions que no podem publicar per aquesta mateixa raó; però convé assabentar-ne tots els interessats.

—Aplicant les concessions socials i benèfiques atorgades per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis amb motiu del V Dia Universal de l'Estalvi (31 d'octubre 1929), tingué lloc la distribució a alguns centenars d'imponents de bonificacions de cinquanta, vint-i-cinc i deu pessetes com a recompensa a l'assiduitat palesada amb llurs operacions mitjançant segells d'estalvi popular i com a estímul i premi a titulars de llibretes d'estalvi obertes a les Cases de Família de Santa Madrona i d'"Angela Mateu".

—La Diputació de Bilbao ha concedit mig milió de pessetes per a la barriada de cases barates per a obrers i funcionaris de ferrocarrils. Els terrenys han estat cedits gratuïtament per la Companyia dels Ferrocarrils del Nord.

Estranger

Ha causat fort escàndol a Rússia el fracàs del Banc d'Obrers i Pagesos. Pagant el diner al 7 i al 8 per 100 recollí prompte 28 milions de rubles que en pocs mesos s'han volatilitzat.

—A Ginebra es treballa per tal que les pel·lícules del cine educatiu tinguin arreu entrada lliure, havent-se fixat les seves característiques. El projecte sembla que va per bon camí.

Los confesores de religiosas y el Gobierno espiritual de las mismas. P. Antonio de la C. Jardí, O. I. M. — Editorial Seráfica, de Vich, 1930.

El P. Jardí, avui Ministre Provincial dels menors franciscans de Catalunya, és una autoritat en matèria de Dret Canònic. Ho ha demostrat a bastament en nombroses obres d'aquesta especialitat, en ço que fa referència al govern dels religiosos i religioses, i ara ho confirma un cop més amb aquesta obreta clara, concisa, plena de doctrina, que acaba de publicar la cada dia més fecunda "Editorial Seráfica", de Vich.

Una introducció i tres capítols constitueixen el nou llibre de 125 pàgines, tots ells dedicats al comentari i exegesi dels preceptes canònics en matèria tan subtil i delicada com la que indica el títol del llibre. I són tan senzillament exposades les matèries, repartides sota una numeració adequada, que, amb tot i l'especialitat de la matèria, el llibre podria anar perfectament a tota mà de persona culta i fer-se càrrec del seu contingut. I amb tot i ésser notable l'obra des d'aquest punt de mira, ho és més encara per les anotacions de cada disposició amb els seus antecedents i disposicions de Sagrades Congregacions Romanes i doctrina dels autors més selectes i més autoritzats en el tema.

Un tamany i una impressió adequades fan del llibre quelcom manejable i simpàtic.

Flor del Claustro. Vida edificante de Sor María Celina de la Presentación, por una pobre Clarisa (Sor María Serafina del Sagrado Corazón). — 1.ª edició espanyola traduïda de la 7.ª francesa pel P. Antoni M. Enrich, O. F. M. Editorial Seráfica, de Vich, 1929.

Als dinou anys moria santament, al convent franciscà de Bordeaux-Talence, Sor Celina de la Presentació. En passar pel convent de l'Ave-Maria, Sor Celina havia deixat el rastre suau i sanitos d'una vida plena de Crist segons el patró de l'Evangeli. Humil com la violeta, encesa de caritat com la rosa, pura com el liri, Sor Celina se n'anà del món prenent passar desconeguda i deixant un rastre cada vegada més flairos.

Eren tots els qui n'havien copsat la flaire de les seves exquisides virtuts els qui demanaven que aquestes fossin recordades per escrit. I era una germana seva, del propi convent de l'Ave-Maria, la qui recollia una vida santa en una obreta amb XXIII capítols que obtenia un èxit esperançador.

Set edicions han estat llençades al mercat francès, d'aquest llibre; i per a espiritual edificació ha estat suara editada la traducció castellana del mateix per un germà seu en religió qui ha posat en la tasca de traducció una cura literària esmerada.

Avui que la santa de Lisieux roba els cors de les persones amigues del *bonus odor Christi*, aquesta altra flor del claustre, Sor Maria Celina de la Presentació, també pot oferir esplais espirituals a les ànimes selectes. La lectura d'aquestes pàgines és, a més a més, lectura fàcil, entenedora a tothom, profitosa en tots sentits.

Cal que l'obra es difongui per tal que el nostre temps de decandiment de caràcters prengui exemple de la fortitud d'ànima d'aquest nou rebrot de l'esponerós arbre seràfic.

Visionarios, beguinos y fraticelos catalanes (siglos XIII-XV), por el P. José María Pou y Martí, O. F. M. — Editorial Seráfica, Vich, 1930.

El nom del P. Pou és ja tota una recomanació. Arxiver de l'Ambaixada espanyola al Vaticà, és un furgador d'arxius i un amador dels papers vells ben notable. Si no ho sabéssim per altres costats, el treball, la paciència, l'esperit de selecció de documents i la colossal erudició que suposa aquest llibre de què tractem ens ho demostrarien a bastament.

El joaquinisme, els beguins al Rosselló i a Mallorca, els fraticellos, visionaris dels segles XIII a XV, són estudiats en aquest llibre a base de documents i procurant fer llum sobre uns personatges i uns temps que a nosaltres se'ns apareixen sempre boirosos i tot sovint explotats pels cercadors d'emocions antireligioses en els camps de la història.

Figures colossals i enormes d'aquells segles, com Arnau de Vilanova i darrerament Fra Anselm Turmeda, són destacades amb un relleu fortíssim en aquestes 500 pàgines d'un volum dens però mai pesat i de lectura erudita i atractiva en grau extrem. Sobretot la figura veritablement paradoxal d'aquest Anselm Turmeda, tan explotada per certs escriptors, reapareix fortament delineada pel P. Pou, mai arbitràriament, sinó amb copiosa aportació de documents que les seves investigacions li han fornit.

No és la nostra revista lloc a propòsit per a una crítica d'aquest llibre, que cal ésser tractat molt a fons. Però no ens sabriem estar de dir que aquesta obra del P. Pou constitueix una de les més fermes aportacions d'aquests temps a la ciència històrica. També l'Editorial Seráfica, de Vich, benemèrita ja en el camp literari, ha voigut incorporar-se la glòria d'aquesta edició veritablement extraordinària i notable. Tot quant poguéssim dir de més, en aquest lloc de tribuna popular ens semblaria atemptatori al treball de l'insigne franciscà, l'erudit i ben conegut Pare Pou.

J. M. G.

"Sombreros Rivero"

Capells i gorres de tota mena. Teules, bonetes i solideus per a Sacerdots.

BONS PREUS
Assortiment excel·lent

Ronda Universitat, 7. Pis pral.

Sucursal: Carrer Ferran, 17

TEMES DE LA SEMANA

El principal fet actual és la constitució del Ministeri Berenguer, el qual ha estat com la clau real del nou període recentment obert a la història d'Espanya. La llista del Ministeri ja és ben sabuda perquè tinguem de repetir-la.

El Ministeri Berenguer ha estat, generalment, ben rebut.

L'altre fet, corresponent a aquest, no menys notable, és la serenitat amb què el poble ha rebut aquest canvi polític tan transcendental.

Què lluny som d'aquells temps en què fets d'aquesta naturalesa, àdhuc més senzills, provocaven conflictes sagnants d'ordre públic!

I més fets, encara: la preterició patent, per part de l'opinió pública, de les figures polítiques més sorolloses o més interessants, si es vol. Quasi ningú no ha parlat de Lerroux, de Romanones, ni de Sánchez Guerra, i tothom ha girat els ulls cap En Cambó; uns, per la seva alta significació política; altres, per la formidable figura econòmica. Pot ben dir-se que Cambó ha estat, de primer antuvi, l'àrbitre de la nova situació.

També cal constatar la general circumspècció de l'opinió pública davant d'aquest que podríem dir-ne cop d'Estat al revés.

Els polítics que es diuen revolucionaris per dir-se alguna cosa i fer forrolla, s'han trobat amb què ja no en queden de revolucionaris com abans. Ells mateixos ho confessen atribuint el fet als sis anys de dictadura i, per tant, d'inactivitat política, que han atrofiat tots els partits, exceptuant el socialista, gràcies al tracte de favor de què ha gaudit...

Quelcom hi ha d'això, però també és degut a la cada dia superior il·lustració del poble i al seu innegable augment de bon sentit.

Les velles ideologies polítiques, amb les rànries formes que els antics partits propugnaven, evidentment han de desaparèixer de l'enrunat escenari polític espanyol.

El poble vol que se'l governi bé, amb poques lleis, però clares i bones.

Tot allò de programes, d'ideologies, de personalismes, dels passats règims, està cridat a desaparèixer. I aquest sentit popular referent a la nova situació política que s'ha posat ara en evidència, és un altre dels fets registrats aqueixos dies.

Tot augura una era política de caires nous i força interessant.

Altrament, el general Berenguer va fent via cap a la normalitat amb tanta decisió com prudència, rectificat els errors comesos durant el llarg període de la Dictadura, forma de govern extraordinària, essencialment interina, i naturalment donada a l'arbitrarietat i a les exageracions.

Aquesta tasca de Berenguer és difícil, delicada i llarga. Cal donar-li un crèdit de confiança i un tracte

de respecte i consideració als quals té tota classe de drets el nou Govern.

La premsa estrangera ha dispensat un judici ple de benvolença al ex-dictador i a la Dictadura, i una falaguera acollida al govern de Berenguer, tot això barrejat amb elogis a la cordura i serenitat del poble, del qual, pel que es veu, es temien reaccions bullangüeres.

En resum, el trànsit d'una situació de força a un règim normal s'ha inaugurat com ningú no podia esperar-se. Faci Déu que així continuï fins arribar a plena legalitat, sense aldarulls i ben suaument.

* * *

El tema obligat ara, en la secció estrangera, és la Conferència de Londres.

Les negociacions resulten, com es temia, molt laborioses. Es la pau del món el que s'està confeccionant a la gran metròpoli anglesa. Fins ara són els representants francesos els qui demostren més preparació i més habilitat per a defensar els seus punts de vista; però, a la fi, no han d'assolir la victòria els més ben preparats, sinó els més poderosos...

L'acció, cada dia més vasta i més agosarada del comunisme soviètic, comença a preocupar totes les gents de seny i els governs de tot el món.

A París, la misteriosa desaparició del general rus Kutepoff, que personificava l'única oposició sèria a la política soviètica, ha produït una veritable commoció pública, posant en perill l'ambaixada soviètica per creure tothom que a ella es deu aquest fet tràgic. La indignació és general, i tan intensa, que fins el mateix govern de Moscou s'ha vist obligat a protestar d'aquesta natural suposició.

A Anglaterra, les maniobres soviètiques posen en greu compromís el govern laborista, que cometé la lleugeresa, obligat per la seva significació obrerista, de tornar a obrir les portes als representants dels Soviets i a les seves propagandes comunistes.

Això, i l'oposició de la Cambra dels Lords a la política tan infecunda com exageradament obrerista del Govern de Mac Donald, posa en perill l'actual situació, que sols es sosté pel bon seny polític anglès que darrera Mac Donald, ara per ara, no hi veu res possible.

L'aproximació d'Itàlia i Àustria és un altre èxit innegable del Duce en la política internacional. El viatge del Canceller austríac a Roma, després d'una sèrie d'èxits polítics interiors i internacionals, del mutilat ex-imperi, ho posa bé de manifest.

Tot i amb tants de treballs i de protestes en favor de la pau, el que és cert i evident és que totes les nacions prenen posicions estratègiques esguardant un esdevenidor que té poc d'afalagador...

J.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

PLAÇA DEL PI, 3 (enfrent l'Església)

BLOC D'ANUNCIANTS

Els bons amics nostres que amb l'anunci contribueixen a la difusió de la nostra revista, han de merèixer les simpaties dels nostres subscriptors i lectors en general que coincideixen amb el nostre ideari. Ens plau publicar a continuació el nom dels nostres anunciants, per tal que els nostres amics els recordin quan hagin d'adquirir algun dels articles que ofereixen al públic.

Heus els ací:

ACADEMIA COTS:

Av. Portal de l'Angel, 38.

ACCESSORIS D'AUTOMOBILS:

Service Station. Aragó, 272.

AGENCIA D'ASSUMPTES ADMINISTRATIUS:

Josep Cardús. Balmes, 16, pral.

AUTOMOBILS:

Còrsega, 293.

BARRETS:

Rivero. Ronda Universitat, 7, pral.

BICICLETES:

R. Serra. Rbla. Catalunya, 106.

BRONZES D'ART:

Biosca i Botey. R. Catalunya, 129.

CAMISERIA:

Salvador Rubert. Aribau, 30 i
Avinguda Portal de l'Angel, 13.

CIMENT ARTIFICIAL:

Josep Fradera. Ronda Universitat, 31.

COMPANYIA DE SEGURS FERROVIARIS, MARITIMS I INCENDIS:

"La Constancia", Ronda Universitat, 4.

CORRETGES:

Manuel Blasi. Passeig de Sant Joan, 13.

DROGUERIA I PERFUMERIA:

Pallejà i Bonmatí, S. L. Claris, 57.

ELECTRICITAT:

Antoni Alió. Laietana, 67.

FARMACIA:

Dr. Nadal. Rambla Canaletes, 1.

GANIVETERIA:

Josep Roca. Plaça del Pi, 3, enfront de l'església.

GRAMOFONS:

César Vicente. P. de Gràcia, 4.
Guillem Puig. Pelai, 14.

IMPREMTA:

Castells de Valls. Diputació, 333.

MATERIAL FOTOGRAFIC:

Vda. Enric Riba. Rda. Universitat, 37.

MATERIAL PER A COBERTES:

Uralita, S. A.

MOBLES:

Còrsega, 394.

MOBLES:

Casa Castellort. Pelai, 40.

MODES:

M. Estera de Galera. Rbla. de Catalunya, 7.

MODISTA:

R. Puigdomènec. Diagonal, 452.

NEUMATICS:

"Bergougnan". Rambla de Catalunya, 76.

NEUMATICS (venda i reparació)

Casa Vallespi. R. Catalunya, 118.

NOVETATS PER A SENYORA:

"El Centro". Rda. de Sant Pere, 5.

OBJECTES D'ESCRITORI:

Bazar Balmes. M. Bofarull. Balmes, 52.

OLIS PER A AUTO:

"Autol". Laietana, 7.

PAPERS PINTATS:

Vda. Juli Brunet. Passeig de Gràcia, 98.

PASTES PER A SOPA:

Antiga "Casa Figueras". Rambla de Sant Josep, 11.

PINTORS DECORADORS:

Vilaró i Valls. Corts, 604.

RADIO:

Codina i Farriol. Balmes, 126.

REPARACIO D'AUTOMOBILS:

Tallers Balmes. Balmes, 76. Juli Klugg.

SABATERIA:

Calçats Minerva, S. A. Laietana, núm. 30.

Casa Creus. Aribau, 24.

SASTRERIES:

Rambla Catalunya, 12, 1.er
(Especialitat en vestits per a nens.)
Ramon Beleta. Av. del Portal de l'Angel, 35.

SEGURS D'AUTOMOBILS:

"Omnia". Rda. Universitat, 15, 2.^a

TRAJOS PER A QUOTES:

Anton Callizo. Ronda Universitat, núm. 31.

TUPINAMBA:

Travessera, 11.

XARXES I FILS PER A LA PESCA:

Fills de Gabriel Julià. Bruch, 7.

SASTRERIA TORRENTS

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.er / Telèfon 16040 - BARCELONA

Bronzes d'Art, Ferreteria i Metalls per a obres. Instal·lacions per a aigua i gas

BIOSCA I BOTEY, S. L.

Secció especial d'Art Religios

VENDES: Rambla de Catalunya, 129
Telèfon 73536

TALLERS: Roger de Flor, 189
Telèfon 50204

MOBLES
DE TOTS ESTILS

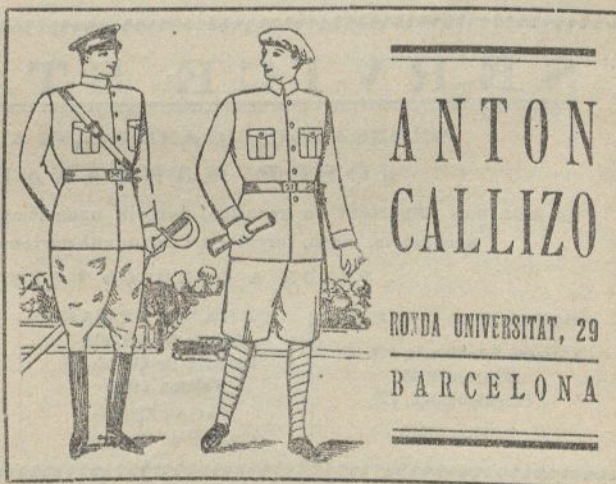
VIENA - AMERICANS

Làmpares - Decoració - Tapisseries
Objectes d'Art - Llits de metall

CASA CASTELLTORT

Exposició i venda: PELAI, 40 i JOVELLANOS, 9
Telèfon núm. 15385

Tallers: SANT MIQUEL, 44 - BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

CATALUNYA SOCIAL?

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no podem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que són les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE I TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150

Villarreal, 35

1 Floridablanca, 121

Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272

Passeig de Gràcia, 45

Telèfon 11550

MAGATZEMS:

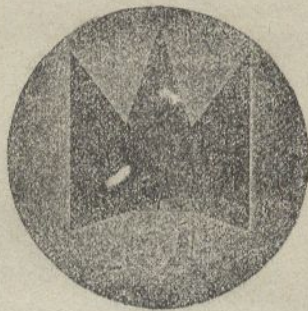
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:

Carrer Laureano Miró, 59

Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

URALITA

EL MILLOR MATERIAL PER COBERTES

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA